

เอกสารคำแนะนำ

การจัดการดินหลังน้ำท่วม

ในสวนผลไม้

ภาวบน้ำท่วมขังในพื้นที่ปลูกไม้ผลก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างมากต่อเกษตรกร โดยไม้ผลที่ถูกท่วมขังจะแสดงอาการและระดับความเสียหายที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น ความสามารถทนต่อน้ำท่วมขังของไม้ผล สภาพน้ำท่วมขัง ความสมบูรณ์ของต้นพืช ช่วงระยะเวลาที่น้ำท่วมขังในพื้นที่ อายุของไม้ผล และช่วงการเจริญเติบโตของไม้ผล

ความเสียหายของไม้ผลเมื่อถูกน้ำท่วมขัง

- ❖ **ประสิทธิภาพการดูดน้ำและธาตุอาหารลดลง** ทำให้ขาดน้ำและธาตุอาหาร
- ❖ ในสภาวะน้ำท่วมขัง **ระบบรากพืชขาดแคลนออกซิเจน** ทำให้กลไกการสร้างพลังงานเปลี่ยนเป็นระบบหายใจแบบไม่ใช้ออกซิเจน ซึ่งก่อให้เกิดสารที่เป็นพิษในต้นไม้ผล เช่น เอทานอล เป็นต้น
- ❖ **ลำต้น และรากอ่อนแอ** ส่งผลให้โรคและแมลงสามารถเข้าทำลายได้ง่าย
- ❖ ไม้ผลเกิดอาการ**ใบเหลือง** ตลอดจนมีอาการ**ทิ้งใบ ดอก และผล** เนื่องจากระบบรากเกิดสภาวะเครียด เกิดการกระตุ้นสร้างเอทิลีนซึ่งเป็นฮอร์โมนที่เกี่ยวข้องกับการผลิดอกออกผลในปริมาณสูงกว่าปกติ ไม้ผลบางชนิดอาจไม่แสดงอาการทิ้งใบ แต่จะยืนต้นตายโดยมีใบเต็มต้น
- ❖ **ปริมาณ และคุณภาพผลผลิตต่ำลง** เนื่องจากไม่สามารถเจริญเติบโตและสร้างอาหารได้ตามปกติ

กรณีไม้ผลเหลือรอด น้อยกว่า 30 เปอร์เซ็นต์

ควรรื้อปลูกใหม่ทั้งหมดหากหากังพันธุ้ตีมาปลูกทดแทนได้ แต่ในกรณีที่ต้องการบำรุงรักษา ให้ตัดแต่งกิ่งและทรงพุ่ม

- บำรุงด้วยปุ๋ยพ่นทางใบ สูตร 21-21-21 ตามอัตราแนะนำ ทุก 10 วัน
- เร่งการเจริญเติบโตทางลำต้นด้วยปุ๋ยคอก อัตรา 2-4 ตันต่อไร่ โรยรอบทรงพุ่ม
- พรวนดิน และใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 250 -300 กรัม ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร

กรณีไม้ผลเหลือรอด มากกว่า 60-70 เปอร์เซ็นต์

ควรปลูกซ่อม และเก็บซากไม้ผลที่ตายออกนอกพื้นที่ จากนั้นพรวนดิน กำจัดวัชพืช และเตรียมหลุมปลูก

- ปรับสภาพดินตามค่าวิเคราะห์ความเป็นกรด-ด่างของดินโดยปูน เช่น ปูนขาว ปูนมาร์ล หรือปูนโดโลไมท์ อัตรา 200-500 กิโลกรัมต่อไร่ โรยผสมคลุกเคล้าดินปลูกให้ทั่วเพื่อป้องกันเชื้อราสาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าในดิน
- ตากดินทิ้งไว้ 1 เดือน ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา 2-4 ตันต่อไร่ แล้วนำดินมาปลูกใหม่

การจัดการดินหลังน้ำท่วม

1. ระบายน้ำออกจากพื้นที่ โดยทำร่องน้ำระหว่างแถวไม้ผลให้ลึก 30- 50 เซนติเมตร เพื่อช่วยระบายน้ำได้ง่าย
2. หลีกเลี่ยงการเข้าเหยียบย่ำบริเวณโคนต้นไม้ผล เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรากพืช
3. ใช้ไม้ค้ำยัน สำหรับช่วยพยุงต้นไม้ผลที่อาจล้มได้ง่าย
4. นำเศษพืชและสัตว์ที่ทับถมออกจากบริเวณรอบโคนต้นไม้ หรือแนวรากพืช เพื่อลดความร้อนและก๊าซพิษที่เกิดจากการย่อยสลายเศษซากพืชและสัตว์ ซึ่งอาจทำอันตรายต่อรากไม้ผล
5. ใช้ท่อพีวีซี หรือไม้ไผ่เจาะรูปักไว้ใต้โคนต้นไม้โดยหลีกเลี่ยงไม่ให้โดนรากพืช เพื่อช่วยระบายความร้อน ก๊าซพิษ และช่วยหมุนเวียนก๊าซออกซิเจนให้รากพืชใช้ในระบบหายใจ
6. เมื่อดินเริ่มแห้ง ตัดแต่งกิ่ง และใบแก่ภายในทรงพุ่มที่ไม่ได้รับแสงแดดออก เพื่อลดการแก่งแย่งอาหารจากส่วนอื่นของต้น

7. เมื่อดินแห้ง พรุนดิน เพื่อเพิ่มออกซิเจน และใช้ปูนขาวหรือโดโลไมท์ อัตรา 200-500 กิโลกรัมต่อไร่ โรยให้ทั่วแปลงผสมคลุกเคล้าลงดินเพื่อปรับ pH ดินให้สูงขึ้น และช่วยป้องกันเชื้อราสาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าในดิน
8. ฉีดพ่นสารบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็น ที่ผลิตจากสารเร่งซูเปอร์ พด.6 อัตรา 1 ลิตร ต่อน้ำเน่าเสีย 10 ลูกบาศก์เมตร หรือพิจารณาจากระดับน้ำสูง 30 และ 50 เซนติเมตร ใช้สาร 50 และ 80 ลิตรต่อไร่ ตามลำดับ ทุก ๆ 3-7 วัน จนกว่าน้ำใสไม่มีกลิ่น
9. แนะนำให้ใช้ปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อด้วยสารเร่งซูเปอร์ พด.3 อัตรา 3-6 กิโลกรัมต่อต้น คลุกเคล้าดินรอบทรงพุ่ม เพื่อป้องกันและช่วยลดการเข้าทำลายของโรครากเน่าโคนเน่า
10. ไม้ผลที่อยู่ในช่วงติดผล ผลิตผลทิ้งบางส่วน เพื่อให้ต้นมีชีวิตอยู่ได้ แนะนำให้ใช้ปุ๋ยพ่นทางใบ เพื่อช่วยให้ไม้ผลฟื้นตัวได้เร็วขึ้น เนื่องจากรากพืชหลังน้ำท่วมยังอ่อนแอไม่สามารถดูดธาตุอาหารและน้ำได้ตามปกติ
11. ทำคันดิน ล้อมรอบสวนเพื่อป้องกันน้ำท่วม โดยขุดดินในคูมาถมขอบแปลงเป็นคันดินให้สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วมสูงสุดไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร ปกคลุมหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดินบริเวณคันดินกั้นน้ำ และจัดทำระบบระบายน้ำในพื้นที่ ที่สามารถเร่งระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุดเมื่อมีภาวะน้ำท่วม